— INSPREEKPRESENTATIE —

28 januari 2021

Goede morgen, mijn naam is Pascal Spelier. Ik spreek hier vanochtend namens Vereniging GROEN inZICHT een bewonerscollectief van ruim 600 leden. Wij zijn voor de energietransitie die noodzakelijk is om aan het klimaatakkoord te voldoen, maar zeggen NEE tegen een grootschalig windturbinepark. Niet omdat het in onze achtertuin is, maar omdat wij van mening zijn dat het nut & noodzaak ontbreekt.

Nut & noodzaak
Laten we vooropstellen dat de meeste Nederlanders het klimaatakkoord onderschrijven en de CO2-uitstoot drastisch willen verminderen door het opwekken van duurzame elektriciteit. Maar je kunt ook te veel duurzame elektriciteit opwekken. De RES-biedingen van de 30 RES-regio's tellen op tot meer dan 54 TWh terwijl het Klimaatakkoord slechts 35 TWh op land duurzaam opgewekte elektriciteit vereist.

Sommige politieke partijen zullen roepen 'meer doen is toch goed'. Er zijn echter redenen waarom binnen de RES-opgave overbieden geen zin heeft. De opwekking van duurzame elektriciteit met zon en wind maakt dat de stroomproductie afhankelijk wordt van het grillige weer. Dat vraagt om een flexibel energiesysteem dat zorgt dat vraag en aanbod in balans zijn. Als we de komende tien jaar meer dan 70% van ons verwachte elektriciteitsverbruik duurzaam opwekken, waarvan 35 TWh op land en 49 TWh op zee, dan kunnen er problemen ontstaan in het balanceren van vraag en aanbod. We zitten niet te wachten op een 'black-out' waarbij er in situaties van minder wind of zon er geen stroom uit het stopcontact komt.

Precies om die redenen heeft de Rijkoverheid een indicatief plafond, voor het verstrekken van zogeheten SDE++ subsidies, ingesteld op 35 TWh. De overheid verstrekt subsidies voor wat vanuit het Klimaatakkoord nodig is en niet voor het mogelijke surplus. Als de 35 TWH is bereikt, worden projecten die daarbovenuit komen niet meer gesubsidieerd en zonder subsidie is wind en zon op land niet rendabel. De realistische verwachting is dat na 2030 andere duurzame opslagmethoden zoals waterstof beschikbaar komen en dat er na 2035 meer dan 70% duurzame elektriciteit kan worden opgewekt.

Het feit dat de gemeenten nu de lat voor zichzelf te hoog leggen heeft als consequentie dat er onnodig veel onrust gezaaid wordt onder bewoners. Ze worden immers geconfronteerd met te grote zon- en windparken, waarvan achteraf zal blijken dat ze deels niet gerealiseerd worden. Dit gecombineerd met slechte informatie naar de burgers en een onduidelijk beslistraject is een giftige cocktail voor het toch al ontbrekende draagvlak.

Daarnaast gaat de materie met betrekking tot de energietransitie menig gemeenteraadslid boven de pet. Wethouders schermen met het doembeeld ‘als we niks doen, dan verliezen we de regie’, waardoor gemeenteraadsleden enigszins onder druk en uit angst instemmen met te hoge RES-bieding. De RES-regio’s en gemeenten doen er verstandig aan om te werken met realistische scenario’s. Zo niet, dan zetten ze de deur open naar een oncontroleerbare wedloop tussen grootschalige projecten om de overgebleven SDE++ subsidies.

Gezondheidsrisico’s van een industrieel windturbinepark
Het aantal windturbines kan dus lager, maar moet ook lager. De totale opgave van beiden gemeenten in de Duurzame Polder is het equivalent van ongeveer 47 windturbines. Via andere insprekers en ingezonden brieven heeft u ongetwijfeld de ongerustheid van bewoners bereikt ten aanzien van de gezondheidsrisico’s van een groot industrieel windturbine park.

Er komen steeds meer onderzoeksrapporten beschikbaar die aantonen dat laagfrequent geluid, soms hoorbaar, soms niet hoorbaar, een grote impact heeft op de gezondheid en het welbevinden van mensen. Sommigen ervaren hierbij gezondheidsklachten, zoals slapeloosheid, stress en hartklachten.

Gisteren verscheen er een persbericht waarin een aantal Groningse gemeenten meldden dat er onverwacht veel laagfrequent geluid gemeten is bij de vier zuidelijke molens van Windpark N33. Is dit een voorbode voor geluidsoverlast vanuit de polder? Mocht u zo dadelijk even een pauze hebben, scan dan deze QR-code met uw telefoon en luister met een koptelefoon naar het laagfrequente geluid dat bij het windturbinepark in Groningen werd gehoord.

Volg het juiste proces
Stap voor stap bewandelen de gemeenten Oss en ’s-Hertogenbosch en de provincie een pad richting een vooringenomen besluit om een windturbinepark van maximaal circa 47 windturbines te realiseren. En dat in een polder die van cultuurhistorische belang is en na de Biesbosch het belangrijkste vogelgebied in Noord-Brabant is. GROEN inZICHT verwijt de gemeenten al langer een tunnelvisie. De kaders van het project Duurzame Polder worden dusdanig vormgegeven, dat twee plannen van ‘windboeren’ gerealiseerd kunnen worden. Daarbij wordt de burger, maar ook de gemeenteraad regelmatig zand in de ogen gestrooid.

Tot slot zijn wij van mening dat de gemeenten de verkeerde volgorde hanteren ten aanzien van de milieu-effecten en daarmee ook de gezondheidsrisico’s. De gemeenten volgen een onzorgvuldig proces door niet alle zaken af te wegen alvorens dit besluit over de Duurzame Polder te nemen. De gemeente schuift dat voor zich uit en dan komt het pas aan bod nadat de polder al is aangewezen.

We wijzen u erop wij samen met onze advocaat Anne van Nus van DOKK Advocaten, succesvol advocaat in klimaatkwesties, alle juridische middelen, tot aan de Raad van Staten, zullen aanwenden om de komst van een grootschalig windturbinepark te voorkomen. Die belofte doe ik u vandaag,